

Jak zvýšit účast žen v rozhodovacích procesech?

Kvóty pro vyrovnané
zastoupení žen a mužů v
politice

Poslanecká sněmovna PČR
20. listopadu 2012

**Pavla
ŠPONDROVÁ**

Obsah

- Dvě otázky
- Co je to kvóta?
- Vývoj přípravy změn volebních zákonů k zvýšení podílu žen v politice
- Konkrétní podoba návrhu
- Připomínkové řízení, hl. protiargumenty
- Diskuse, připomínky, poznámky

2 základní otázky:

- *Je třeba zvýšit účast žen v politice?*
- *Je třeba zvýšit účast žen v politice pomocí kvót?*

Vývoj přípravy změn volebních zákonů k zvýšení podílu žen v politice

- **86 % obyvatel České republiky považuje vyšší zastoupení žen v politice za užitečné,**
- **76 % osob si myslí, že je vstup žen do politiky třeba aktivně podporovat,**
- **58 % podporuje kvóty na kandidátní listiny uplatňované politickými stranami,**
- **47% považuje za vhodné zavedení vyhrazených křesel pro ženy.**

Co je to kvóta?

- **Kvantitativní opatření stanovující podíl pohlaví:**

- v konkrétním tělese
= rovnost ve výsledku
- v nominačním procesu
= rovnost příležitostí

- **Sankce**

- formální (zprávy o plnění)
- finanční (neúčinné, účinné – odrazující)
- absolutní (platnost / neplatnost pr. úkonu, kandidátní listiny, jmenování...)

- **Nástroje**

- pravidla výběru uchazeček/ů o místo při rovnocenné kvalifikaci
- motivace podprezentované skupiny
- genderově senzitivní inserce
- databanka potenciálních kandidátů/ek

- **Závaznost**

- dobrovolné
- povinné

Vývoj přípravy změn volebních zákonů k zvýšení podílu žen v politice

- **2001 – Legislativní rada vlády:**

„... platné právní předpisy, tvořící právní řád České republiky, umožňují realizaci opatření směřujících k odstranění případného znevýhodňování žen nebo mužů v účasti na rozhodovacích společenských aktivitách. ...“

- **2003 – Vláda** se zavázala svým usnesením č. 478 dne 19. května 2003 k přijetí opatření, včetně úprav volebního zákona, ke zvýšení zastoupení žen ve volených orgánech.
- **2004 – Volební kodex** ve formě návrhu věcného návrhu zákona předpokládal finanční zvýhodnění politické strany, která má na kandidátce minimálně třicet procent žen

Vývoj přípravy změn volebních zákonů k zvýšení podílu žen v politice

- **2009 - usnesení vlády** č. 964 ze dne 20. července 2009 k Souhrnné zprávě o plnění Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže v roce 2008 obsahovalo úkol pro ministra vnitra:

V termínu do 31. prosince 2009 zpracovat a vládě předložit návrh legislativních změn, které zajistí pro volby do Poslanecké sněmovny, krajských zastupitelstev a Zastupitelstva hlavního města Prahy minimální 30% podíl jak žen, tak mužů na kandidátních listinách.

- **2010 – úkol byl MV zrušen a uložen MLP** s termínem do do 31. května 2010
- **2009 – 2010 – konzultace** s Výborem pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice **a vypracování návrhu** změnového zákona

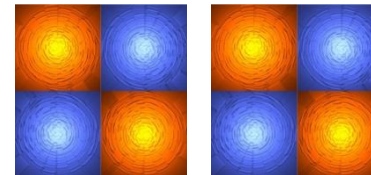
Vývoj přípravy změn volebních zákonů k zvýšení podílu žen v politice

- **2010 – připomínkové řízení, Komise pro správní právo Legislativní rady vlády, Grémium pro regulační reformu a efektivní veřejnou správu**
  - Připomínky proti změně ústavního pořádku, přehodnocení – viz všeobecné zmocnění v čl. 21/3:

Volební právo je všeobecné a rovné a vykonává se tajným hlasováním. Podmínky výkonu volebního práva stanoví zákon.
  - 3 zásadní rozpory (MO, MF a MZd)
  - LRV a Grémium pro regulační reformu: je třeba předkládat současně také změnu ústavního pořádku
  - Materiál byl po konzultaci s Radou vlády pro rovné příležitosti žen a mužů z jednání vlády zmocněncem vlády pro lidská práva stažen
- **2010 – Rada pověřila Výbor pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice** vyhodnotit legislativní proces i s ohledem na analýzu voleb do Poslanecké sněmovny PČR a zpracovat novou strategii pro prosazování rovného zastoupení žen a mužů v zastupitelských sborech

Znění návrhu MV

- **čl. 18, nový odst. 3 a čl. 102, nový odst. 2 Ústavy ČR, čl. 21, nový odst. č. 5 LZPS**

Porušením rovnosti volebního práva nejsou opatření, jejichž cílem je předejít nebo vyrovnat nevýhody vyplývající z důvodu pohlaví a zajistit rovné zacházení a rovné příležitosti žen a mužů.

- **Kandidátní listina obsahuje:**

jsou-li na kandidátní listině uvedeni více než 2 kandidáti, takový podíl jak žen, tak mužů, který musí tvořit alespoň 30 % z celkového počtu všech kandidátů.

- **Sankce (negativní a pozitivní)**

Pokud strana podmínku nesplní ani po poskytnutí lhůty k nápravě, bude její kandidátní listina odmítnuta jako celek pro nedostatek náležitosti kandidátní listiny.

Je-li z poslanců, členů zastupitelstva kraje a členů Zastupitelstva hlavního města Prahy, zvolených na kandidátní listině jedné strany a hnutí, alespoň 30% žen, nebo mužů, pak příspěvek na mandát poslance činí 910 000 Kč; příspěvek na mandát člena zastupitelstva kraje a člena Zastupitelstva hlavního města Prahy činí 260 000 Kč.

Znění návrhu SLP

- čl. 18, nový odst. 3 a čl. 102, nový odst. 2 Ústavy ČR a čl. 21, nový odst. č. 5 LZPS

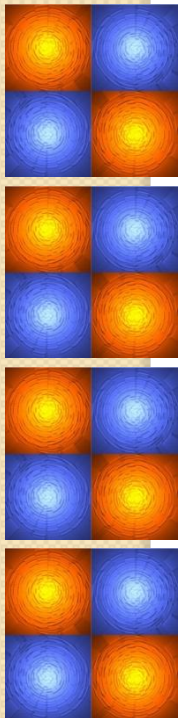
Zákon může stanovit podporu vyrovnaného přístupu žen a mužů k mandátům.

- Kandidátní listina obsahuje:

jsou-li na kandidátní listině uvedeni alespoň 2 kandidáti, takový podíl jak žen, tak mužů, který musí tvořit alespoň 30 % z celkového počtu všech kandidátů. Na prvním a druhém místě kandidátní listiny musí být střídavě zastoupena žena a muž v jakémkoliv pořadí.“

- Sankce:

Kandidátní listina, která nebude splňovat pravidlo stanovené zákonem a nebude ve stanovené lhůtě opravena, bude registrujícím úřadem odmítnuta.

Diskuse, připomínky, poznámky

- změna / ne-změna ústavního pořádku
- právo na rovnost x aktivní/pasivní volební právo
- jedná se o nepřirozené opatření, není třeba „umělých“ opatření x právo na rovnost je považováno za jedno z práv přirozených
- opatření je pozitivní diskriminací x opatření se vztahuje stejně jak na ženy, tak na muže
- zavedení kvót otevře dveře nárokům jiných skupin (etnických, modrookých, kuřáků doutníků, apod.) x ženy nejsou menšina, ve vztahu k ženám a mužům lze stanovit neutrální kvótu
- nebude dost kvalitních žen x 60% absolventek VŠ jsou ženy
- zavedení kvóty je protiústavní x Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen jako součást českého právního řádu
- opatření porušují svobodnou soutěž politických stran x opatření platí pro všechny politické strany stejně
- ...

**Děkuji za pozornost
a těším se na diskusi**

